

Két éve kering

a Nap körül a szovjet mesterséges bolygó

A Komszomolszkaja Pravda című szovjet lap keddi száma cikket közöl Viktor Davidov szovjet csillagász tollából, aki megemlékezik az 1959. január 2-án felbocsátott szovjet mesterséges bolygóról. Mint írja, a Nap mesterséges bolygója az elmúlt két év alatt kétféle kilométert tett meg. Nap körüli pályáján kezdeti sebessége másodpercenként 32 kilométer volt.

Mint Davidov rámutat, a mesterséges bolygó 450 nap alatt futja be pályáját. Időnként közelebb kerül a Naphoz, mint a Föld. Amikor legmesszebb van a Naptól, pályája majdnem eléri a Mars pályáját.

Iskolaépítkezések Szegeden

A Csongrád megyei Építőipari Vállalat nyilvántartásában szerződésben még nem kötötték ugyan le, de több új szegedi iskola építésére is készülnek. Ezek építését idén — bár valószínűleg csak az év második felében — kezdik meg. Összesen öt iskoláról van szó, melyeket a megyei jogú városi tanács építtet fel a város különböző részein.

Már átadták tervezésre a Szegedi Tervező Intézetnek a Rózsa Ferenc sugárúton építendő 12 tantermes, a geodói nyolc tantermes, valamint a Béke utcában létesítendő nyolc tantermes általános iskola elkészült beruházási programját. Az Április 4 útja 3 számú üres telekre tervezett négytantermes gyakorló általános iskola beruházási programja jelenleg készül. Új közép-

iskolával is gazdagodik Szeged, mert a szakemberek már hozzáálltak a Római körút Kistisza utca és Felsőtisza-part által határolt telekre épülő általános gimnázium terveinek előkészítéséhez. Ezen a helyen úgynevezett 16 tanulósoportos iskolaépület emelkedik majd, s a tizenhárom tanterem mellett három helyiség a politechnikai oktatás céljait szolgálja.

A beruházási programok, valamint a műszaki tervek a következő hónapokban, legkésőbb májusig készülnek el, és miután a szerződéseket megkötik az építővállalattal, hozzá is foghatnak az építkezésekhez. Az általános iskolák átadási határideje előreláthatólag 1962 augusztusa lesz, hogy az új tanévben valamennyiben megkezdődhessen az oktatás.

Újfajta parasztasszonyok

Nagy falusi társadalmi átalakulásunk — amögött, hogy a falusi fiatal lányok talán még nagyobb mértékben hagyták el eddig otthonaikat, mint a fiatal férfiak, s a városba jöttek szerencsét keresni. E gondolat igazságát csak akkor tudjuk értékelni a maga meztelenségében, ha széttekintünk a szegedi albertek szövevényes dzsungelében.

Megállapította az országgyűlés decemberi ülészaka: Minden erkölcsi és gazdasági feltétel megvan ahhoz, hogy hazánkban befejezzük a mezőgazdaság szocialista átszervezését s ezzel megtegyünk hazánkban a szocialista társadalmi életformát. E nagy társadalmi munka után a maga teljes gyönyörűségében bontakozhat ki a mi vidékünkön Csongrád megyében, szűkebb hazánkban, a szegedi járásban is az újfajta parasztlányok kialakításában tiszteltre méltó, nagy szerep vár a falusi asszonyokra, lányokra is. Azáltal, hogy fel szabadulnak az egyéni gazdálkodás súlyos házi igája alól, felmerhetetlenül nagy szellemi és gazdasági energiát szabadul fel. Ennek gyümölcsöző hatásáról már most gondoskodnunk kell. Ez pedig csak egyféleképp lehetséges. A termelőszövetkezetbe lépett parasztcsaládok asszonyai, lányai számára — csakúgy, mint a férfiaké — biztosítani a tanulást, önképzést lehetőségeit. Sok olyan házimunka, melyet parasztasszonyaink kényszerű robotként végeztek eddig, a tanult szakma tisztességes rangjára emelkedik majd a termelőszövetkezetekben.

lan lázadozás húzódik meg a könyvelés, a mezőgazdasági adminisztráció ismereteit.

Beláthatatlan lehetőség nyílik meg a szövetkezeti mozgalom teljes győzelmével a belterjes mezőgazdasági termelésben. A konyhakertész szakmában a munka sajátosan aprólékos jellegénél fogva ugyan csak az asszonyoké az elsőbbség. Korszerű, igazán jól jövedelmező szövetkezeti konyhakertészetről egy-egy tsz-ben csak akkor beszélhetünk majd, ha száz holdnyi kerti területen legalább 10—15 kertészeti szakmunkás, kertész-mester irányítja majd a termelést. Nyitva áll a kapu ahhoz is, hogy tehetséges parasztlányaink a férfikkal egy sorban az eddigieknél sokkal többben sajátítsák el a mezőgazdaság ismereteit, egyetemi és főiskolai szinten is. A mezőgazdaság átszervezése törvényszerűen szükségessé teszi a falusi értelmiség nagymértetű megerősödését. Nem túlzás, ha azt állítjuk: a mostani falusi értelmiség mellett — mely lényegében nevelőkből, orvosokból, tanácsvezetőkől áll — teljesen új falusi értelmiségnek kell kialakulnia. Nem túl messze már az az idő, amikor csak egyetlen nagyobb szövetkezeti gazdaságon belül is szükség lesz gépészmérnökre, építésze, tervező technikusokra, üzembgazdászokra, zootechnikusokra, állatorvosokra, kertészeti, szőlészeti technikusokra, mezőgazdasági mérnökökre. S a jövő falusi diplomások felének a nők sorából kell kerülnie. Olyan nagy szellemi felszabadítás ez, melyhez hasonló még sohasem volt, melyet csak ez a század, a kommunizmus százada hozhatott meg a falu, a tanya sanyarú sorsú családi rabszolgáinak számára.

Korábban alakult közös gazdaságok tapasztalata igazolja, hogy az állattenyésztés hozamai ma még a tsz-ekben is jócskán elmaradnak a gyorsan növekvő növénytermesztési hozamok mögött. Ez ez tarthatatlan helyzet. E problémán első sorban az asszonyok, lányok tudnak segíteni. A baromfitenyésztés például ösdióktól kezdve asszonyi munka volt, belátható ideig a szövetkezetekben is az marad. A modern, nagyüzemi baromfitenyésztés már jelenleg is magasban kvalifikált szakma. Ehhez a szakmához csak nagyon kevés fogalmat biztosít az egyéni gazdálkodás gyakorlata. Ezt a mesterséget — melynek elsajátítása szakmunkás-oklevéllel is jár — leginkább a falusi, tanyai asszonyoknak, lányoknak kell meghódítaniuk. Ugyanígy a szakma rangjára emelkedik bizonyos idő elteltével a tejtermelés, tejgazdálkodás. Tsz-einknek már jelenleg is a képzett fejőnők ezreire lenne szükségük. Olyan szakemberekre, akik már ismerik a korszerű állattenyésztésben használatos gépeket. Tudnak számvetést csinálni az állat tejtermeléséhez szükséges fehérje, keményítő érték készletek szakszerű felhasználásáról, azok adagolásáról. Ismerik az állati test szerkezetét, anatómiáját, ki tudják számítani például azt, mi minden kell ahhoz, hogy egy-egy tehénnél 15, vagy éppen 20 literes fejési átlagot érhesse el. Mint ahogy ma már az egyszerű ács, vagy kőműves is könnyűszerrel ki tudja számítani, milyen anyagból mennyi kell egy adott épület elkészítéséhez.

A bonyolultabb, tudatosan irányított nagyüzemi gazdálkodás viszonyai között nélkülözhetetlen irányító jó számvitel. A szövetkezeti számvitelben ugyan csak a nőkre vár a munka oroszlánrésze. Azoknak a fiatal parasztlányoknak, akik ezelőtt céltalanul hagyták el a falut, tömegesen kell elsajátítani a jövőben

amögött, hogy a falusi fiatal lányok talán még nagyobb mértékben hagyták el eddig otthonaikat, mint a fiatal férfiak, s a városba jöttek szerencsét keresni. E gondolat igazságát csak akkor tudjuk értékelni a maga meztelenségében, ha széttekintünk a szegedi albertek szövevényes dzsungelében.

amögött, hogy a falusi fiatal lányok talán még nagyobb mértékben hagyták el eddig otthonaikat, mint a fiatal férfiak, s a városba jöttek szerencsét keresni. E gondolat igazságát csak akkor tudjuk értékelni a maga meztelenségében, ha széttekintünk a szegedi albertek szövevényes dzsungelében.

Könnyebbé válik a gyermeknevelés nehéz gondja is a bontakozó új élet viszonyai között. Falusi óvodai, napközi iskolai hálózatunk mérőföldes léptekkel fejlődött eddig is, ezután pedig még nagyobb ütemet kell öltenie a falu szociális előrehaladásának. A törvényes szociális juttatásokat, ingyenes betegellátást, gyógyszerellátást, nyugdíjat éppen a parasztcsaládok élvezhették eddig a legkisebb mértékben. Az egyéni gazdaság kikülvönítése sok-sok nagyszerű társadalmi ajándéktól, gyakran életektől fosztotta meg eddig a parasztcsaládokat. Egyetlen eset a sok közül: R. P.-né 65 éves parasztasszony 38 évvel ezelőtti szülése alkalmával súlyos betegséget kapott, amely sebész beavatkozással megszüntethető lett volna. R.-né a fél emberöltő alatt sokszor nekifogott a műtétéhez szükséges pénz összegyűjtéséhez, de mire odáig jutott, hogy kórházba mehetett volna, a nyolc holddal járó gazdasági gondok mindig kimenták kezéből az összegyűlt filléreket. R.-né a 38 évvel ezelőtti keletkezett betegsége miatt nem szülhetett többet, pedig szeretett volna még gyereket. Nemrég, hogy közödbe került a föld, az idős asszony végre jelentkezhetett a szegedi női klinikán. Orvosai a hosszú betegkedés után visszaadták egészségét, meghosszabbították életét.

Egészségügyi statisztikánk millió hasonló esetről tudna már számot adni a tsz-mozgalom kiterjedésedése óta. Az asszonyok egészségügyi és szociális segítése ma már magasztos nemzeti erdek. Az új paraszti életformával lehetővé válik, hogy falun is mind erősebb, egészségesebb nemzedékek szülessenek. A nő, az anya, mint a társadalom egyik fő alkotó eleme végre a falvakban, a szétszórt tanyákon is az őt megillető egyenjogúsághoz, emberi méltósághoz jut.

Csepri József

A Nemzeti Bank részt vállal a megye gazdasági életének alakításából

Szegeden alakult meg az MNB megyei igazgatósága

Január elsejei hatállyal meglehetősen nagymérvű szervezeti változások léptek életbe a Magyar Nemzeti Bank vidéki munkájában. Első pillantásra talán nem is tűnik olyan jelentősnek, hogy a területi irodák megszüntével, utódjaik, a megyei igazgatóságok vették át az ellenőrzést és irányítást, s hogy a kecskeméti iroda helyett — melynek hatásköre Bács-Kiskun, valamint Csongrád megyére terjedt — Szegeden létesült Csongrád megye MNB igazgatósága. Csakhogy

manak irányítója, a vállalatok és az egyéb költségvetési szervek megbízásainak intézője, valamint a készpénznélküli forgalom lebonyolítója.

Az MNB szervezeti átalakulásának lényege, hogy — székhelyileg is — közel került a megye gazdasági életéhez, s így módon lehetőség nyílt számára az összehasonlító elemzések, az önköltség, a termelési költség, az anyagfel-

használás alakulásának népgazdaságilag fontos vizsgálatára.

Operatív tevékenysége révén pedig a gazdasági irányító szervekkel karöltve nemcsak a hibák megállapítása, hanem az azok kijavítására irányuló intézkedések is hatáskörébe kerültek. Az alig néhány nap óta működő megyei igazgatóság munkájának jótékony hatása rövidesen érezhetővé válik Csongrád megye és Szeged város gazdasági életében.

Az öregek petőfitelepi új otthonában

Eltűntek a piros-fehér falevelek borítják a nemrég készítették, a színes virágmeg még tarka virágoskertet. A gók helyett nyirkos, sárga sötét, üldögélő öregek is

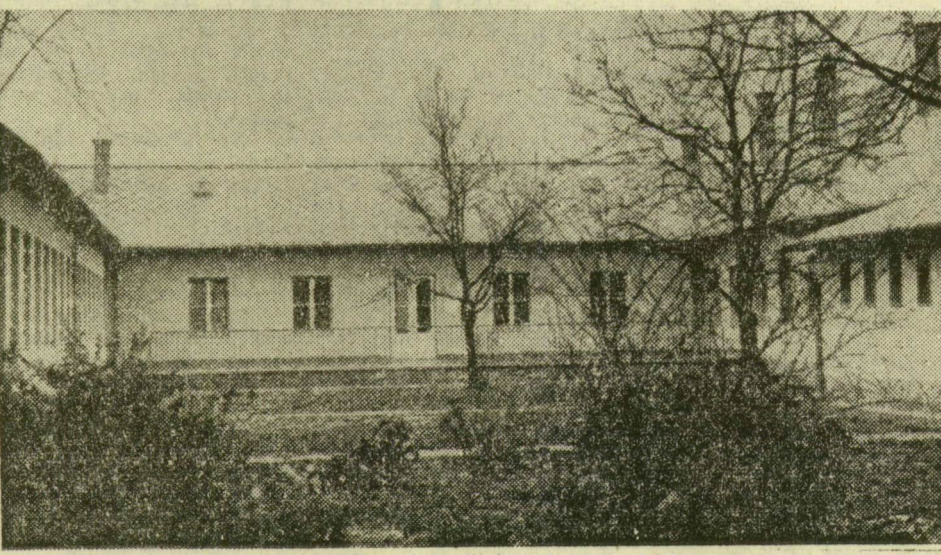

eltűntek, de a kereső tekintet megakad a csupasz fák között emelkedő gyönyörű, színesre festett, friss épületen.

A petőfitelepi szociális otthon új, 74 ágyas épületében megtaláljuk, akiket keresünk. Mind ott vannak a világos, meleg ebédlőben, mert déli 12 óra van éppen. Rózi nővér osztja az ebédet „sok hússal” — mert így kéri — és a sok húsból jut is mindenkinek bőven. És másból is: kedves szóval, derűs, mosolygó tekintettel látja el a gondjaira bízottakat a fiatal nővér és végtelen türelemmel hallgatja az öregek sok apró panaszát.

Ebéd után halkan csoszognak a meleg házcipők végig a folyosón, hogy a lassan múltó téli napokat olvasással, kézimunkázással rövidítsék a barátságos, világos szobákban. Melegek a kis szobák, mindig ég a tűz a cserépkályhákban. És akik gondot viselnek a fáradt, idős emberekre, szívük melegét is nekik adják, hogy ne dideregjenek életük telén.

Somogyi Károlyné

hatékonyabbá válik az MNB tevékenysége, másrészt több segítséget kaphatnak a gazdasági élet irányító szervei,

és a termelő üzemek, gyárak, termelőszövetkezetek stb. az olyannyira lényeges pénzügyi kérdésekben.

Az új megyei igazgatóságon — melybe beleolvadt a városi fiók — három főcsoportot állítottak fel. Az első

ipari és kereskedelmi kérdésekkel

foglalkozik, s különböző alcsoportjai (megyei, revizori, operatív) közvetlen kapcsolatot tart a megye, valamint Szeged összes miniszteriális vállalatával, a megyei és a megyei jogú városi tanács illetékes osztályaival, a földművelésszervezetek, a kisipari termelőszövetkezetek vezető szerveivel, s az ezekhez tartozó valamennyi vállallattal, üzemmével.

A mezőgazdasági főcsoport hasonló felépítésű, s különösen a termelőszövetkezetek pénzügyi problémáinak és beruházásainak megoldásához tud nagy segítséget nyújtani.

A harmadik főcsoport a forgalmi,

mely a megye pénzforgal-